

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
13.06.2022. – 17.06.2022.

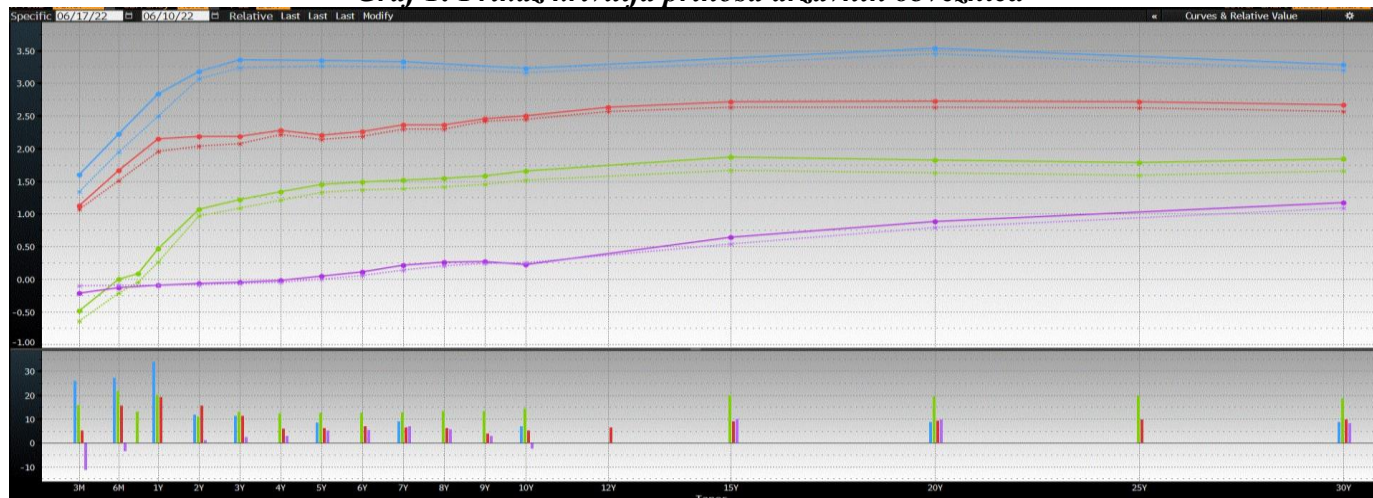
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	10.6.22	-	17.6.22	10.6.22	-	17.6.22	10.6.22	-	17.6.22	10.6.22	-	17.6.22				
2 godine	0,97	-	1,09	↗	3,06	-	3,18	↗	2,05	-	2,20	↗	-0,08	-	-0,07	↗
5 godina	1,33	-	1,46	↗	3,26	-	3,34	↗	2,14	-	2,21	↗	0,00	-	0,05	↗
10 godina	1,52	-	1,66	↗	3,16	-	3,23	↗	2,45	-	2,50	↗	0,25	-	0,23	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	10.6.22	-	17.6.22	
3 mjeseca	-0,620	-	-0,446	↗
6 mjeseci	-0,216	-	0,001	↗
1 godina	0,275	-	0,493	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 17.06.2022. godine (pune linije) i 10.06.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su u odnosu na prethodnu sedmicu, nastavili da bilježe rast, uz volatilna kretanja potaknuta promjenama monetarnih politika Fed, BoE, kao i neočekivanim povećanjem kamatnih stopa SNB za 50 baznih poena. U odnosu na prethodnu sedmicu, prinosi njemačkih obveznica su povećani između 12 i 15 baznih poena, dok su prinosi italijanskih obveznica smanjeni između 7 i 19 baznih poena. Nakon što ECB na protekloj sjednici nije poslala jasan signal na koji način namjerava da spriječi veću fragmentaciju unutar eurozone, prinosi italijanskih obveznica su početkom sedmice bilježili oštar rast, što je dovelo do toga da se razlika između desetogodišnjih obveznica Italije i Njemačke dodatno poveća na nivo od 242 bazna poena, odnosno da prinos desetogodišnjih italijanskih obveznica probije nivo od 4% prvi put od 2014. godine. Međutim, u srijedu je ECB održala vanredni sastanak, na kojem se raspravljalo o nedavnoj, izraženoj rasprodaji državnih obveznica, a koja je dodatno intenzivirana nakon najave planova za povećanje kamatnih stopa ove institucije sa rekordno niskih nivoa. UV ECB je saopštilo da će prilikom reinvestiranja dospjelih sredstava po osnovu PEPP programa koristiti

fleksibilnost kako bi se sačuvalo funkcionisanje transmisionog mehanizma. Takođe, ECB je ubrzala rad na novoj alatki (o čemu se ranije špekulisalo) upravo s ciljem borbe protiv neopravdanog rasta prinosa obveznica eurozone. Nakon toga, pojavila se nepotvrđena **informacija da ECB užurbano radi na novoj „antikriznoj“ alatki, čiji je cilj sprečavanje fragmentacija unutar eurozone**, a zvaničnici žele da rad na tome okončaju do naredne sjednice u julu, kada je zakazano prvo povećanje kamatnih stopa. To se pozitivno odrazilo na korekciju prinosa italijanskih obveznica, te je razlika između prinosa ovih i njemačkih obveznica smanjena na oko 190 baznih poena na kraju sedmice, odnosno prinos italijanskih obveznica s rokom dospijeaća od 10 godina je smanjen na 3,6%.

Član UV ECB Knot je izjavio da opcije povećanja kamatnih stopa ECB u septembru nisu ograničene na 50 baznih poena, te je dodao da su moguća dodatna povećanja istih u oktobru i decembru ove godine. Pojasnio je da će sve zavisiti od ekonomskih podataka, ali da postoji realna mogućnost da će rast kamatnih stopa biti nastavljen u oktobru i decembru. Knot je potvrdio stav ECB da je „veoma zabrinuta“ za inflaciju, te da 75% svih cijena koje se prate bilježe rast za više od 2%. Najbliži ekonomski savjetnik premijera Italije Draghija Giavazzi je izjavio da povećanje kamatnih stopa ECB nije pravi način da se suzbiju rastuće cijene. Istovremeno, član UV ECB Kazimir je izjavio da može jasno da vidi potrebu ubrzanja tempa povećanja kamatnih stopa u iznosu od 50 baznih poena, a da dolazeći ekonomski podaci samo potvrđuju da nema razloga za oklijevanje i da je bolje za ECB da djeluje preventivno.

Centralna banka Francuske je objavila da očekuje da ekonomija zemlje izbjegne recesiju u tekućem kvartalu, nakon što je zabilježena kontrakcija u I kvartalu ove godine (-0,20%). Za II kvartal se sada očekuje kvartalni rast od oko 0,25%.

Na kraju sedmice su objavljeni finalni podaci stope inflacije u eurozoni za maj, koji su potvrdili preliminarne podatke, odnosno da je zabilježena rekordno visoka inflacija od 8,1%.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	APR	-14,5	-31,7	-17,8
2.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	APR	-	-3,67	-0,229
3.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	APR	-1,1%	-2,0%	-0,5%
4.	ZEW indeks trenutnog povj. investitora – Njemačka	JUN	-31,0	-27,6	-36,5
5.	ZEW indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	JUN	-26,8	-28,0	-34,3
6.	Troškovi rada – EZ (G/G)	I kvartal	-	3,2%	1,9%
7.	Stopa inflacije – EZ (final.)	MAJ	8,1%	8,1%	7,4%
8.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	MAJ	8,7%	8,7%	7,8%
9.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	MAJ	5,8%	5,8%	5,4%
10.	Stopa inflacije – Austrija (final.)	MAJ	8,0%	7,7%	7,2%
11.	Stopa inflacije – Finska	MAJ	-	7,0%	5,7%
12.	Stopa inflacije – Italija (final.)	MAJ	7,3%	7,3%	6,3%
13.	Stopa inflacije – Portugal (final.)	MAJ	8,1%	8,1%	7,4%
14.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	APR	-	2.758,9	2.755,4
15.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	MAJ	3,2%	3,3%	3,2%
16.	Stopa nezaposlenosti – Italija (kvartalno)	I kvartal	-	8,6%	9,0%
17.	Stopa nezaposlenosti – Grčka (kvartalno)	I kvartal	-	13,8%	13,2%

SAD

Tokom protekle sedmice, održana je sjednica FOMC-a na kojoj je donesena odluka o povećanju referentne kamatne stope za 75 baznih poena (raspon 1,50%-1,75%), što je ujedno i najveće povećanje od 1994. godine, sve kako bi zaustavili nagli rast inflacije, a uz očekivanja usporavanja ekonomije i rasta nezaposlenosti u narednim mjesecima. Predsjednik Feda Powell je izjavio da nastavljaju sa agresivnim povećanjem referentne kamatne stope od 50 ili 75 baznih poena i na narednom sastanku FOMC-a u julu. Očekuje se da će ova povećanja dovesti do rasta referentne kamatne stope od 3,4% do kraja godine, u odnosu na njen trenutni raspon od 1,5-1,75%. Što se tiče ekonomskih projekcija, Fed predviđa usporeniji ekonomski rast oko 1,7% u 2022. i oko 2,8% u 2023. godini, dok za 2024. godinu se očekuje rast oko 1,9%. Takođe, očekuje se blago povećanje stope nezaposlenosti na 4,1% u 2024. godini (sa sadašnjeg nivoa od 3,6%), što izgleda nerealno s obzirom na

razmjere monetarnog zaoštavanja. Fed je naveo da su rat u Ukrajini i lockdown u Kini pojačali probleme u lancima snabdijevanja, te su stvorili dodatni pritisak na rast inflacije i generalno negativno uticali na svjetsku ekonomsku aktivnost, što se ujedno odrazilo i na usporenje američke ekonomije. Zvaničnici Feda su takođe označili brži put povećanja troškova pozamljivanja kako bi što prije uskladili monetarnu politiku sa promjenama na finansijskim tržištima i uticali na usporenje rasta inflacije.

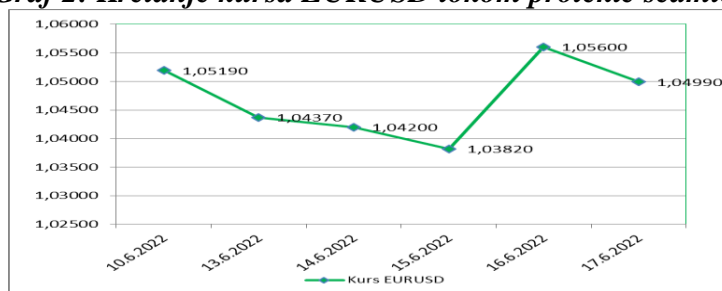
Nakon što je Fed završio konsultacije koje su trajale četiri mjeseca o mogućem usvajanju digitalnog USD, predsjednik Feda Powell je izjavio da bi razvoj zvanične digitalne verzije USD mogao da pomogne u očuvanju američke globalne dominacije, dok druge zemlje izdaju svoje valute. Predsjednik Feda Powell će se tokom ove sedmice obratiti u Kongresu kako bi informisao zakonodavce u vezi s daljim planovima u borbi sa inflacijom najvećom u posljednjih 40 godina, a istovremeno težeći postizanju maksimalnog zaposlenja.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	MAJ	10,9%	10,8%	10,9%
2.	MBA aplikacija za hipotekarne kredite	10. juni	-	6,6%	-6,5%
3.	Indeks povjerenja u prerađivačkom sektoru	JUN	2,3	-1,2	-11,6
4.	Maloprodaja (M/M)	MAJ	0,1%	-0,3%	0,7%
5.	NAHB indeks tržišta nekretnina	JUN	67	67	69
6.	Indeks započetih kuća(M/M)	MAJ	-1,8%	-14,4%	5,5%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	11. juni	217.000	229.000	232.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	4. juni	1.304.000	1.312.000	1.309.000
9.	Industrijska proizvodnja (M/M)	MAJ	0,4%	0,2%	1,4%
10.	Vodeći indeks	MAJ	-0,4%	-0,4%	-0,4

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0519 na nivo od 1,0499.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice održan je sastanak MPC BoE na kojem je odlučeno da se nastavi sa postepenim povećanjem kamatnih stopa, te je kamatna stopa povećana za još 25 baznih poena, iako je upozoreno da će se ekonomija Velike Britanije smanjiti u II kvartalu. BoE je objavila da je spremna djelovati „nasilno“ ukoliko bude potrebno, kako bi se otklonile opasnosti koje predstavlja inflacija za koju je sada izvjesno da dostiže nivo od 11%. MPC BoE je glasao sa 6:3 za povećanje referentne kamatne stope na 1,25%, što je isti odnos kao i na sastanku u maju, dok je manji broj članova glasao za povećanje stope za 50 baznih poena. Ovo je peti put da je BoE povećala referentnu kamatnu stopu od decembra, kada je i bila prva velika centralna banka koja je pooštrila monetarnu politiku nakon pandemije Covid19. Pojedini kritičari smatraju da se BoE i dalje kreće sporo da bi spriječila da porast inflacije postane ukorijenjen u platama i inflatornim očekivanjima, što bi nanijelo štetu po ekonomiju u dugom roku. BoE je saopštila da će se GDP u II kvartalu smanjiti za 0,3%, prije nego da će doći do blagog rasta od 0,1%, kako se očekivalo u maju.

Evropska komisija je upozorila da će poduzeti „proporcionalne mjere“ kako bi osigurala pravnu implementaciju Protokola o Sjevernoj Irskoj nakon što je Vlada Velike Britanije objavila zakon koji će nadjačati protokol. Maroš Šefčović, potpredsjednik Komisije, rekao je da EU na akcije Vlade Velike Britanije gleda sa „značajnom zabrinutošću“ i da će razmotriti naredne korake.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (M/M)	APR	0,1%	-0,3%	-0,1%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	APR	1,7%	0,7%	0,7%
3.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	APR	1,8%	0,5%	1,9%
4.	Uslužni sektor (M/M)	APR	0,1%	-0,3%	-0,2%
5.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	APR	-20,000	-20,893	-23,879
6.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	MAJ	-	-19.700	-65.500
7.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	APR	3,6%	3,8%	3,7%

Tokom protekle sedmice GBP je de precirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,85414 na nivo od 0,85847, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,2315 na nivo od 1,2241.

JAPAN

Tokom protekle sedmice, BoJ je na sastanku održanom u petak zadržala postojeću ultrastimulativnu monetarnu politiku, zadržavši referentnu kamatnu stopu na nivou od -0,1%, dok je prinos na desetogodišnje državne obveznice i dalje na ciljanom nivou od 0,0%, nasuprot pritisku agresivnog pooštavanja kolega iz SAD i Švajcarske, uticavši time i na JPY da se vrati sa najvišeg nivoa u posljednje dvije sedmice. BoJ je zadržala buduće smjernice u vezi s kamatnim stopama nepromijenjenim, ali je ponudila kupovinu desetogodišnjih državnih obveznica po 0,25% svakog dana. Nagovještavajući štetu koju bi nedavna deprecijacija JPY mogla imati na ekonomiju, iz BoJ je saopšteno da se mora "pomno pratiti" uticaj promjene deviznog kursa na ekonomiju. Inače, odluka BoJ o zadržavanju postojeće monetarne politike je bila očekivana, ostavljajući time utisak da je BoJ još više u suprotnosti sa drugim centralnim bankama, koje agresivno pooštavaju politiku kako bi obuzdale rastuću inflaciju. Ministar finansija Suzuki je izrazio zabrinutost zbog nedavne brze deprecijacije JPY, ističući da Tokio pokušava da postigne dva suprostavljena cilja, održavanje niskih kamatnih stopa bez daljeg slabljenja JPY.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja (G/G) final.	APR	-	-4,9%	-1,7%
2.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	APR	-	0,0%	-1,6%
3.	Osnovne mašinske porudžbine (G/G)	APR	5,3%	19,0%	7,6%
4.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	APR	0,8%	0,7%	1,7%
5.	Trgovinski bilans (u milijar. JPY)	MAJ	-2,040,4	-2,384,7	-842,8
6.	Izvoz (G/G)	MAJ	16,1%	15,8%	12,5%
7.	Uvoz (G/G)	MAJ	44,0%	48,9%	28,3%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 141,35 na nivo od 141,70. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 134,41 na nivo od 135,02.

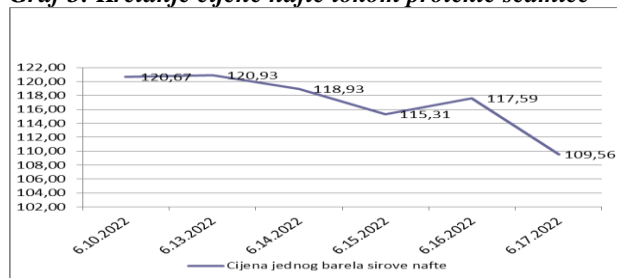
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 120,67 USD (114,72 EUR).

Do sredine protekle sedmice cijena nafte se postepeno smanjivala. Pad je jednim dijelom rezultat većih globalnih zaliha koje utiču na prevazilaženje zabrinutosti da će potražnja biti pod uticajima sve većeg broja zaraženih Covid19 u Pekingu i dodatnog povećanja kamatnih stopa. OPEC+ je ostao pri svojoj prognozi da će svjetska tražnja za naftom premašiti nivoe prije pandemije 2022. godine, iako je istaknuto da ruska invazija na Ukrajinu i razvoj događaja oko pandemije koronavirusa predstavljaju značajan rizik. OPEC i dalje prognozira da će svjetska potražnja za naftom porasti za 3,36 miliona barela dnevno u 2022. godini, produžavajući oporavak od pada iz 2020. godine. Sredinom sedmice cijena nafte je značajno smanjena, te je zabilježila najveći dnevni pad u posljednje tri sedmice pod uticajem vijesti da su zalihe ovog energenta u SAD bile veće od očekivanja. Proizvodnja nafte je konačno dostigla nivo od 12 miliona barela dnevno prvi put od aprila 2020. godine. Saudijska Arabija je takođe ubrzala isporuke kako bi dostigla najsnažniji volumen prodaje od marta. Krajem sedmice cijena je nastavila da se smanjuje pod uticajem pojačane zabrinutosti da će se tražnja za ovim energentom smanjiti nakon povećanja kamatnih stopa iz prošle sedmice, iako su i dalje prisutna ograničenja upravo na strani ponude, kao i nove sankcije koje su uvedene Iranu, a koje limitiraju ozbiljniji pad cijene nafte.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 109,56 USD (104,35 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 9,21%, što je prvi sedmični pad cijene u posljednjih sedam sedmica.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.871,60 USD (1.779,26 EUR).

Cijena zlata je do sredine sedmice smanjena uglavnom zbog iščekivanja rezultata sastanka FOMC-a koji se završio u srijedu uveče. Pored iščekivanja ovih rezultata cijena je bila pod uticajem aprecijacije američkog dolara, najveće u posljednjih 20 godina, koja je smanjila atraktivnost zlata kao sigurnog utočišta. Na završenom sastanku Fed je donio odluku da poveća referentnu kamatnu stopu za 75 baznih poena, što je najveći rast kamatne stope od 1994. godine. Nakon ove odluke cijena zlata je inicijalno povećana, da bi se tokom trgovanja pod uticajem smanjenja prinosa na državne obveznice SAD, kao i zbog deprecijacije dolara, pojačala tražnja za zlatom, što je uticalo da se njegova cijena poveća na zatvaranju tržišta u četvrtak. Uprkos tome što rast kamatnih stopa smanjuje atraktivnost ulaganja u zlato, pojačani strahovi od ekonomskog usporenja i inflacije daju značajnu podršku cijeni zlata i limitiraju ozbiljniji pad cijene. Cijena ovog plemenitog metala je tokom trgovanja u petak smanjena jer su investitori analizirali posljednje komentare zvaničnika Feda o kamatnim stopama, kao i izgleda za dalji tok inflacije i ekonomskog rasta. Cijena zlata je zabilježila sedmični pad od 1,72% upravo zbog rasta referentnih kamatnih stopa Feda i drugih glavnih centralnih banaka sa ciljem obuzdavanja inflacije, iako je volatilnost na širim tržištima i kriptovalutama dala određeni donji prag značajnijem padu cijene ovog plemenitog metala. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.839,39 USD (1.751,97 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

